

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการฝากเงินออมปลอดภาษีของลูกค้าธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

2.1.1 แนวคิดการเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่มีผลต่อการออม

การเก็บดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารทำให้ดอกเบี้ยสุทธิของเงินฝากลดลง เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภทเบิกถอนตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไปเท่ากับ 8% การเก็บภาษีจากดอกเบี้ยเงินฝากในอัตรา 10% ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสุทธิลดลงเหลือ 7.2% มีผลให้การออมของประเทศลดลง (รังสรรค์ ชนะพรพันธ์, 2521)

การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์จุลภาค สรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยสุทธิอาจมีผลทำให้การออมลดลง คงที่ หรือเพิ่มขึ้นก็ได้ขึ้นอยู่กับฟังก์ชันอรรถประโยชน์ (Utility Function) รวมทั้งความพึงพอใจในด้านเวลา (time preference) อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์มหภาค ต่างก็สมมุติว่าการออมรวมของประเทศ (S) ถูกกำหนดโดยระดับรายได้ประชาชาติ (Y) และอัตราดอกเบี้ย (i) กล่าวคือ

$$S = f(Y, i)$$

ข้อสมมุติดังกล่าวยังไม่ได้มีข้อสนับสนุนอย่างชัดเจนเนื่องจากการศึกษาข้อเท็จจริงในประเทศด้อยพัฒนาเกี่ยวกับอิทธิพลของอัตราดอกเบี้ยที่มีต่อระดับการออมของนักเศรษฐศาสตร์ยังมีความสับสนและยังหาข้อยุติไม่ได้ แต่พอที่จะสรุปผลของการเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่มีผลต่อการออมได้ดังนี้

ประการแรก ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการออมของประเทศกับอัตราดอกเบี้ย ตลอดจน อิทธิพลของอัตราดอกเบี้ยที่มีต่อระดับการออมของประเทศ ยังมีข้อสงสัยในเรื่องทิศทางการเปลี่ยนแปลงและขนาดของผลกระทบ

ประการที่สอง เงินออมของประเทศจำนวนไม่น้อยอยู่ในตลาดเงินทุนที่ยังไม่ได้จัดเป็นองค์กร หากมีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารอันเกิดจากการเก็บภาษีดอกเบี้ยไม่ได้มีผลให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดมีเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นแม้จะสมมุติว่าระดับการออมรวมของประเทศผันแปรไปตามการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย แต่ระดับการออมก็ไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนักเพราะอัตราดอกเบี้ยในตลาดมีไม่มีการเปลี่ยนแปลงนั่นเอง

ประการที่สาม ผลการศึกษาพบว่า การเก็บภาษีอากรทำให้การออมในภาครัฐบาลเพิ่มขึ้นแต่ไม่ส่งผลกระทบต่อการออมในภาคครัวเรือนของประชาชนมากนัก ทั้งนี้ด้วยเหตุผลอย่างน้อยสองประการคือ

1. ภาคครัวเรือนในชนบทซึ่งตลาดเงินทุนส่วนใหญ่ยังมิได้มีการจัดองค์การ เงินออมส่วนใหญ่จึงมิได้ถือไว้ในรูปเงินฝากธนาคาร การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารอันเป็นผลจากการเก็บภาษีดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการออมในภาคครัวเรือนส่วนนี้มากนัก แต่ภาคครัวเรือนในตัวเมืองผลกระทบในเรื่องนี้มีมากกว่า เนื่องจากมีการถือเงินออมในรูปเงินฝากธนาคารในสัดส่วนสูงกว่าชนบท อย่างไรก็ตามยังไม่มีข้อมูลที่แน่นอนว่าเงินออมในครัวเรือนมาจากภาคชนบทและภาคตัวเมืองในสัดส่วนเท่าใด จึงยังไม่อาจให้ข้อสรุปที่แน่ชัดเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้

2. เป็นที่คาดกันว่าการออมในภาคครัวเรือนมักจะมี ความยืดหยุ่นต่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ อย่างไรก็ตามนักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่เชื่อว่าผลของการเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่มีผลต่อรูปแบบในการถือเงินออมทั้งในภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจน่าจะมีมากกว่าผลที่มีต่อการออม ประชาชนอาจหันไปถือหลักทรัพย์ประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าแทนการถือเงินฝากธนาคาร ซึ่งทำให้เงินฝากธนาคารมีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น แต่การที่เงินฝากธนาคารมีน้อยกว่าที่ควรจะเป็นนั้นมิได้หมายความว่าความเสมอไปว่าการออมจะมีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

การพิจารณาผลกระทบของการเก็บภาษีอากร โดยทั่วไปที่มีต่อการออมในระบบเศรษฐกิจ อาจอาศัยวิธีการพิจารณาอีกวิธีหนึ่งคือ หากรัฐบาลต้องการใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการเพิ่มการสะสมทุนของระบบเศรษฐกิจ ภาษีอากรที่จัดเก็บจะต้องมีผลในการลดการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยของประชาชนในกรณีนี้ประเด็นสำคัญที่พึงพิจารณาก็คือการเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารมีผลกระทบต่อการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยอย่างไร กล่าวคือ

- 1) หากการเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ไม่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคที่ฟุ่มเฟือย การเก็บภาษีดังกล่าวย่อมไม่มีผลกระทบต่อการออมของชาติเพราะในกรณีนี้เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการออมโดยสมัครใจไปเป็นการออมที่ไม่สมัครใจเท่านั้น

2) หากการเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารทำให้การบริโภคที่ฟุ่มเฟือยลดลง ในกรณีนี้การออมรวมย่อมเพิ่มขึ้น

3) หากการเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารทำให้ประชาชนเพิ่มการบริโภคที่ฟุ่มเฟือย การออมรวมของประเทศย่อมลดลง

การเก็บภาษีอากรจะมีผลทำให้การบริโภคที่ฟุ่มเฟือยของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรยังไม่มีข้อยุติในทางทฤษฎีทางใดทางหนึ่งประเด็นการถกเถียงจึงเป็นเรื่องของข้อเท็จจริง

ประการที่สี่ ถึงแม้จะสมมติว่าการออมรวมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย แต่การออมรวมอาจไม่ลดลงก็ได้ หากตัวแปรค่าอื่นๆ ซึ่งมีส่วนกำหนดการออมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ทำให้การออมเพิ่มขึ้น ข้อสรุปที่ดีที่สุดที่จะกล่าวได้ก็คือ การเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารทำให้การออมมีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ตามถึงจะยึดข้อสมมติข้างต้นนี้ คือ ความยืดหยุ่นของอัตราดอกเบี้ยของการออมมีค่าเป็นบวก แต่การเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในอัตราเพียง 10 - 15 % คงจะไม่มีผลทำให้ระดับการออมลดลงมากมายนัก (รังสรรค์ ณะพรพันธ์, 2521)

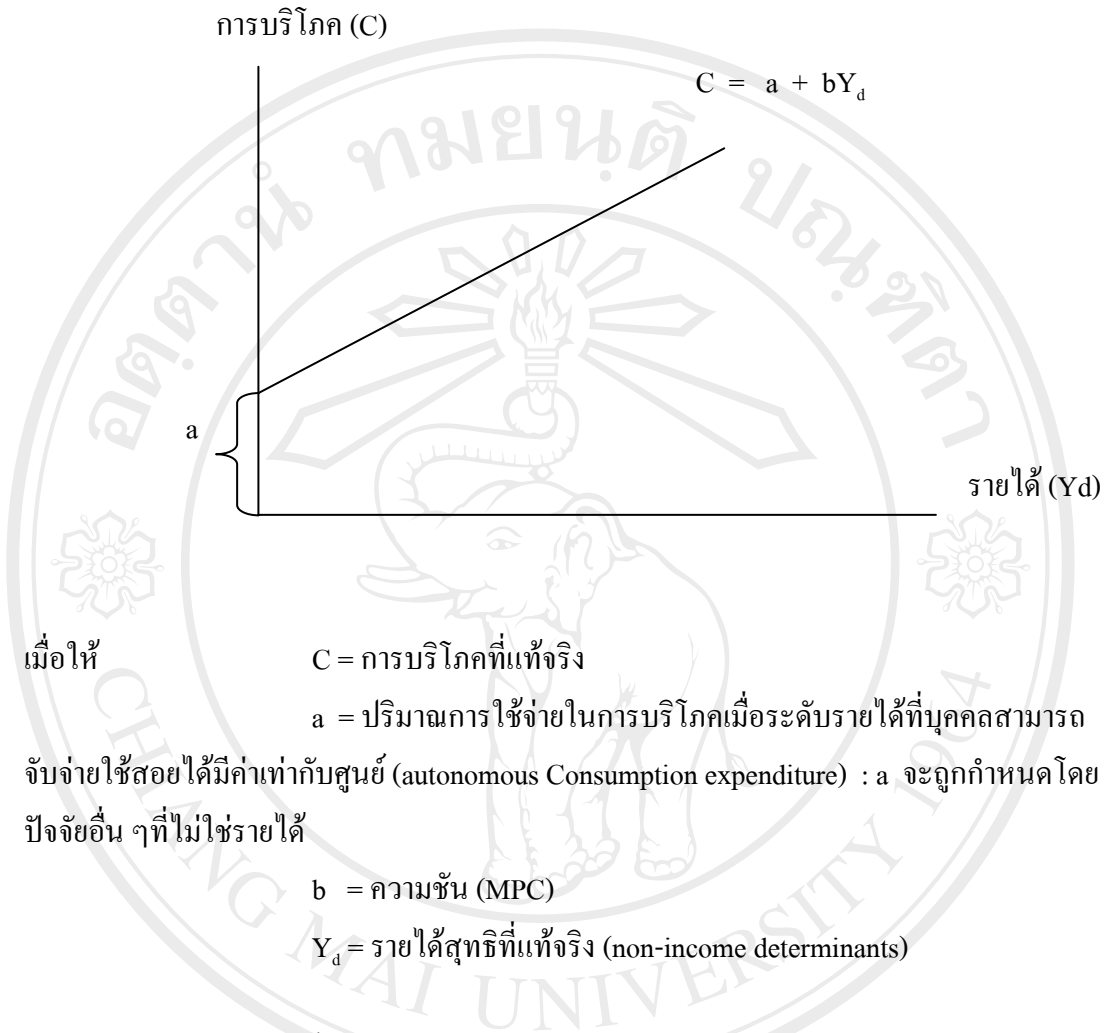
2.1.2 สมมุติฐานรายได้สัมบูรณ์ (Absolute income hypothesis)

เดช กาญจนางกูร (2539) อธิบายทฤษฎีอุปสงค์ของ John Maynard Keynes ไว้ว่า ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคแสดงความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างการบริโภคกับรายได้ โดยฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้นของเคนส์ ซึ่งให้เห็นว่า เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประชาชนมีความโน้มเอียงในการออมเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น แต่การบริโภคที่เพิ่มขึ้นนั้นจะน้อยกว่าในสัดส่วนที่มีต่อรายได้ลดลง นั่นคือค่า APC ลดลงแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าระดับรายได้ต่ำลง บุคคลกลับจะบริโภคในสัดส่วนที่มีต่อรายได้สูง หรือค่า APC สูง เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เพราะ ณ ระดับรายได้ต่ำนั้น การจัดหาปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวย่อมมีความสำคัญและจำเป็นเหนือกว่าการออม แสดงว่า บุคคลจะออมมากขึ้นก็ต่อเมื่อตัวเองและครอบครัวมีปัจจัยพื้นฐานอย่างเพียงพอแล้วเท่านั้น

ฉะนั้น เราสามารถนำมาเขียนความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้ในรูปของสมการการบริโภคระยะสั้น ได้ดังนี้

$$C = a + bY_d ; \quad 0 < b < 1$$

รูปที่ 2.1 แสดงเส้นการบริโภคระยะสั้น

จากสมมติฐานนี้แสดงว่า การบริโภคกับรายได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และพฤติกรรมบริโภคจะขึ้นอยู่กับส่วนที่ไม่สัมพันธ์กับรายได้ และส่วนที่เป็นรายได้เส้นลาดเอียงจากซ้ายไปขวามีค่าความชันเท่ากับ b เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นการบริโภคจะเพิ่มขึ้น และค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคจะลดลง โดยผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำจะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคเป็นสัดส่วนที่มากกว่ารายได้ ทำให้มีค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคสูง ในขณะที่ผู้บริโภคที่มีรายได้สูงจะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่ารายได้ ทำให้มีค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคต่ำ

จากสมการการบริโภคสามารถหาสมการการออมได้ดังนี้

$$\text{จาก } C = a + bY_d ; \quad 0 < b < 1$$

$$\text{และ } Y_d = C + S$$

$$\begin{aligned} \text{จะได้ } S &= Y_d - C = Y_d - (a + bY_d) \\ &= -a + (1-b)Y_d \end{aligned}$$

$$\text{APS} = S/Y = -a/Y + (1-b)$$

เมื่อ $S =$ การออม

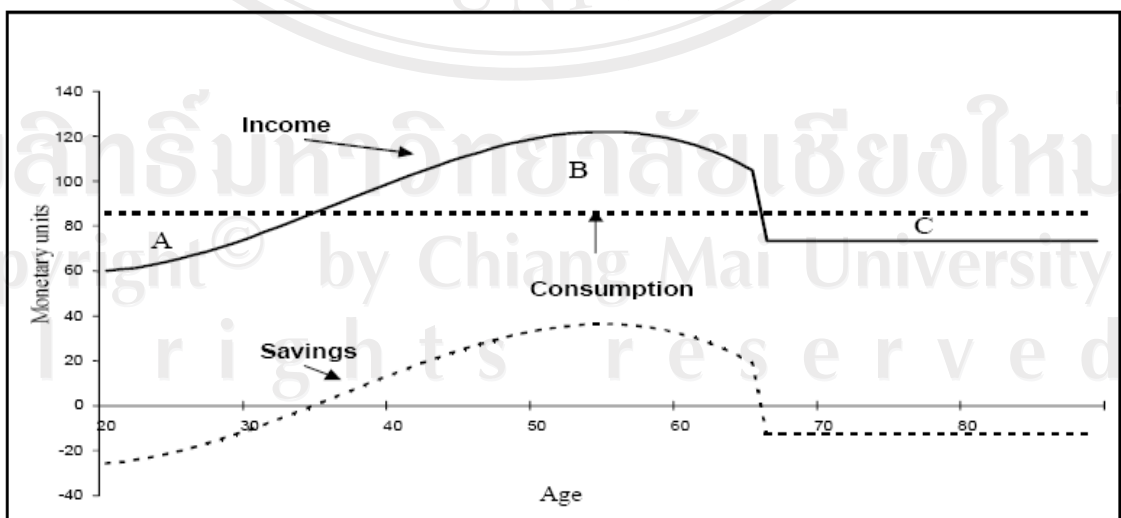
$-a =$ เงินออมในอดีตที่ถูกใช้ไปในการบริโภค เมื่อรายได้ที่ใช้จ่ายได้มีค่าเท่ากับศูนย์

$(1-b) =$ สัดส่วนการออมที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อรายได้ที่ใช้จ่ายได้เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย (Marginal propensity to save : MPS)

นั่นคือ การออมขึ้นอยู่กับรายได้ มีค่าแนวโน้มเชิงหน่วยสุดท้ายในการออม MPS เท่ากับ $(1-b)$ และมีค่าแนวโน้มเชิงเฉลี่ยในการออม APS (Average propensity to save) คือ S/Y ซึ่งเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นค่าแนวโน้มเชิงเฉลี่ยในการออมจะเพิ่มขึ้น โดยที่ค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออมจะน้อยกว่าค่าแนวโน้มเชิงเฉลี่ยหน่วยสุดท้ายในการออม

รูปที่ 2.2 แสดงรายได้ การบริโภค พฤติกรรม และเงินออม ตามช่วงอายุขัยต่าง ๆ

Income, consumer behavior, and savings during the lifespan

Source: Börsch-Supan and Essig (2002)

สาระสำคัญของสมมติฐานนี้มีไว้ว่า โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิตและในบั้นปลายของชีวิตเนื่องจากผลิตภาพต่ำบุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะอยู่ในระดับค่อนข้างคงที่หรืออาจสูงขึ้นทีละน้อย ทำให้ช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้น บุคคลจะเป็นผู้กู้ยืม (net borrower) ต่อมาในอายุช่วงวัยกลางคนจะเริ่มมีการออมมากขึ้น เพื่อจ่ายคืนหนี้สินและจะเก็บออมไว้เพื่อสำรองไว้เมื่อเวลาออกจากงานและในบั้นปลายชีวิต การออมจะติดลบเพราะเป็นช่วงที่เกษียณอายุจากการทำงาน

ตามสมมติฐาน ผู้บริโภคจะมีแบบแผนของรายได้ตลอดชีวิตของเขาในลักษณะที่รายได้จะต่ำมากในตอนต้นชีวิตและจะค่อยๆเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ และมีรายได้สูงสุดในตอนกลางของชีวิต หลังจากนั้นจะค่อยๆลดลงไป จนอยู่ในระดับต่ำเกือบเท่าตอนต้นของชีวิต เพราะเหตุผลที่นำมาอธิบายคือ ประสิทธิภาพในการผลิต โดยในตอนต้นของชีวิตนั้นผู้บริโภคมักมีประสิทธิภาพในการผลิตต่ำและจะค่อยๆสูงขึ้นในตอนกลางของชีวิต และกลับมามีประสิทธิภาพในการผลิตต่ำลงในตอนบั้นปลายชีวิต

ในด้านพฤติกรรมกรบริโภคนั้น สมมติฐานนี้เชื่อว่า ระดับการบริโภคของผู้บริโภคมีแนวโน้มค่อนข้างคงที่หรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อยตลอดชั่วชีวิตของเขาซึ่งแบบแผนรายได้และการบริโภคคือ ในระยะเริ่มต้นของชีวิตด้วยในช่วงปลายชีวิตรายได้จะลดลงอย่างรวดเร็วแต่การบริโภคยังอยู่ในระดับสูงระยะนี้ผู้บริโภคจะเริ่มเอาเงินออกมาใช้จนสิ้นชีวิตลง

2.1.3 แบบจำลองโลจิท (Logit model)

ตามปกติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในรูปแบบสมการความถดถอย ตัวแปรต่างๆ จะเป็นตัวแปรเชิงปริมาณหรือมีหน่วยวัดเป็นตัวเลขที่แน่นอน แต่เราจะพบว่ามีหลายๆ กรณีที่ตัวแปรเชิงคุณภาพเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เพศ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ เชื้อชาติ ฤดูกาล ความพอใจ ความสำเร็จ ฯลฯ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนตัวแปรเชิงคุณภาพเหล่านั้นให้มีค่าอยู่ในรูปเชิงปริมาณ โดยการสร้างตัวแปรหุ่นหรือตัวแปรเทียม (dummy variable) เพื่อแสดงค่าที่เป็นตัวเลขของตัวแปรเชิงคุณภาพเหล่านี้ (อ้างใน วัชรวิ พฤทธิกานนท์, 2549:129)

ความหมายของตัวแปรเทียม เป็นตัวแปรที่สร้างขึ้นมาเพื่อแสดงค่าที่เป็นตัวเลขของตัวแปรเชิงคุณภาพในสมการถดถอย

ค่าของตัวแปรเทียม ตามปกตินิยมที่จะกำหนดให้มีตัวเลขหรือทางเลือกได้ 2 ตัวเลข หรือ 2 ทางเลือก คือ 1 และ 0 โดย

$X = 1$ เมื่อตัวแปรอยู่ในสถานะของกลุ่มที่สนใจดูแลอยู่ (treated group)

$X = 0$ เมื่อไม่ใช่สถานะของกลุ่มที่สนใจ

จำนวนของตัวแปรเทียม จำนวนตัวแปรเทียมที่สร้างขึ้นมาเพื่อแสดงค่าตัวแปรเชิงคุณภาพแต่ละตัวมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนทางเลือกหรือลักษณะ (categories) ที่จะเป็นไปได้ของตัวแปรเชิงคุณภาพนั้น โดยถ้าตัวแปรเชิงคุณภาพตัวนั้นมี k ทางเลือก จำนวนตัวแปรเทียมจะมี $k-1$ ตัว

ชนิดของตัวแปรเทียม ตัวแปรเทียมอาจใช้ได้ทั้งในกรณีที่ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ หากแปรตามเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์จะอาศัยรูปแบบจำลองที่เรียกว่า Logit model

แบบจำลอง Logit model แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระเป็นสมการดังนี้

$$Y = f(X_1, X_2, X_3, \dots, X_n) \quad \dots\dots(1.1)$$

โดยที่ $X_1, X_2, X_3, \dots, X_n$ คือ ตัวแปรอิสระ (independent variable) ที่มีอิทธิพลอาจจะเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ (qualitative choice) หรือตัวแปรเชิงปริมาณก็ได้

โดยที่ Y คือความน่าจะเป็น (Probability) ของตัวแปรตามที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งจะมี 2 ทางเลือก คือ 1 หรือ 0 ตามคำนิยามและเป็นตัวแปรในลักษณะที่ไม่ต่อเนื่อง โดยมีรูปแบบดังนี้

$$y^*_i = \frac{e^{\beta x}}{1 + e^{\beta x}} \quad \dots\dots\dots(1.2)$$

ซึ่ง y^* คือ ตัวแปรแฝง (Latent Variable) ในทางปฏิบัติไม่สามารถสังเกตได้ (unobservable) สิ่งที่เราสังเกตมาได้อีกคือ y ซึ่งมีค่า 0 หรือ 1 ดังต่อไปนี้

$$y = 1 \text{ ถ้า } y^* > 0_i$$

$$y = 0 \text{ ในกรณีอื่นๆที่ไม่ใช่ } y^* > 0_i \text{ โดยที่ } u_i \sim N(0, \sigma^2)$$

และจากฟังก์ชันความน่าจะเป็น (likelihood function)

$$L = \text{prob}(y_1 = 0) \cdot \text{prob}(y_2 = 0) \cdot \dots \cdot \text{prob}(y_m = 0)$$

ซึ่งสามารถเขียนให้กะทัดรัด ดังนี้คือ

$$L = \prod_{i=1}^n \phi\left(\frac{X'_i\beta}{\sigma}\right)^{y_i} \left[1 - \phi\left(\frac{X'_i\beta}{\sigma}\right)\right]^{1-y_i} \dots\dots\dots (1.3)$$

เราสามารถเขียนสมการข้างต้นให้อยู่ในรูปของลอการิทึม(logarithm)หรือความน่าจะเป็น ลอการิทึม(likelihood function)

$$\ln L = \sum_{i=1}^n \left\{ y_i \cdot \ln \left[\phi \left(\frac{X'_i\beta}{\sigma} \right) \right] + \left(1 - y_i \right) \cdot \ln \left[1 - \phi \left(\frac{X'_i\beta}{\sigma} \right) \right] \right\}$$

สามารถสรุปได้เป็นสมการดังต่อไปนี้

$$= \sum_{y_i=1} \ln \left[\phi \left(\frac{X'_i\beta}{\sigma} \right) \right] + \sum_{y_i=0} \ln \left[1 - \phi \left(\frac{X'_i\beta}{\sigma} \right) \right] \dots\dots\dots (1.4)$$

กรณีในตัวแปรตาม (Y) มีค่าได้ 2 ค่า จะเขียน Binary Logistic Model เป็น

$$\text{Log} \left[\frac{P(\text{การเกิดเหตุการณ์})}{1 - (\text{เกิดเหตุการณ์})} \right] = b_0 + b_1 X_1 + \dots + b_n X_n$$

โดยจะเรียก $\log \left[\frac{P(\text{การเกิดเหตุการณ์})}{1 - (\text{เกิดเหตุการณ์})} \right]$ หรือ $\log(\text{odds})$ ว่า logit

แต่เมื่อ Y มีค่า 2 ค่า เช่นมี ; J > 2 จะได้ logit จำนวน J-1 ค่า โดยที่แทนแต่ละค่าจะเปรียบเทียบกับ Baseline Category Logit เช่น ถ้าให้ Baseline Category Logit มีค่าคงที่ J จะได้ว่า logit ของ Category ที่ i จะเป็น

$$\left[\frac{P(\text{category } i)}{P(\text{category } J)} \right] = b_{i0} + b_{i1} X_1 + \dots + b_{in} X_n$$

จึงทำให้สัมประสิทธิ์ $b_{i0} + b_{i1} \dots b_{in}$ สำหรับ category ที่ I

สำหรับ Baseline Category ควรจะมีค่า $b_0 = b_1 = \dots = b_n = 0$

ดังนั้นการวิเคราะห์การถดถอย(Regression Analysis) สามารถเขียนเป็น สมการอย่างง่ายได้ดังนี้

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n + u_i$$

เมื่อ Y คือ ตัวแปรตาม มี 2 ทางเลือก 1 หรือ 0 ตามคำนิยาม

β_0 คือ ตัวคงที่ (ค่าของตัวแปรตามเมื่อตัวแปรอิสระเป็นศูนย์)

β_1 คือ ค่าสัมประสิทธิ์ ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

X_i คือ ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการฝากเงินปลอดภาษีของธนาคารพาณิชย์ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาท่าแพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยสรุปดังนี้

ดร.ฉวี วงศ์รัตนธรรม (2539) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของลูกค้าต่อการให้บริการด้านเงินฝากของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาประตูเชียงใหม่ วัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบพฤติกรรมทางเลือกใช้บริการเงินฝากของธนาคาร โดยสัมภาษณ์ลูกค้ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 ราย ที่คัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้มาใช้บริการด้านเงินฝาก โดยใช้เทคนิคสถิติเชิงพรรณนา นำเสนอในรูปแบบของตารางแจกความถี่ ร้อยละ ผลการศึกษาพบว่าลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการด้านเงินฝากที่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาประตูเชียงใหม่ส่วนใหญ่จะใช้บริการมากกว่า 4 ครั้งใน 1 เดือน สิ่งจูงใจที่ทำให้ลูกค้าเงินฝากเข้ามาใช้บริการด้านเงินฝากกับสาขา คือ อยู่ใกล้บ้าน ไปมาสะดวก และบริการที่ประทับใจจากพนักงาน ส่วนเหตุผลสำคัญที่ทำให้ลูกค้าเลือกมาใช้บริการด้านเงินฝากคือ ธนาคารมีความมั่นคงสูง ความมีอรรถาธิบายของพนักงาน และต้องการรับเงินเดือนผ่านธนาคาร สำหรับขั้นตอนการให้บริการด้านเงินฝากของธนาคาร ลูกค้าบางส่วนเห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว ปัญหาที่พบด้านการให้บริการของพนักงาน คือ พนักงานบางคนเลือกที่จะให้บริการลูกค้าเป็นบางรายและให้บริการล่าช้า ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องบ่อย และที่จอดรถไม่เพียงพอ และมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีป้ายแนะนำจุดให้บริการที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ธนาคารควรมีการโฆษณาผ่าน โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสารต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ธนาคารควรมีกิจกรรมช่วยเหลือสังคมให้มากขึ้น เช่น ให้ทุนการศึกษา ร่วมงานการกุศล และงานประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น

พนม กิตติวง (2543) ได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาล ปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการออมและแนวโน้มการออมของครัวเรือนในอนาคต โดยศึกษาถึงปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจ และสังคม ที่มีผลต่อการออมของครัวเรือน อันประกอบด้วย รายได้

ชุมพล เปี่ยมศิริ (2543) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ เพื่อที่จะทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการเงินฝากของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ และปัญหาในการใช้บริการเงินฝากของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากผู้ที่ใช้บริการธนาคารพาณิชย์ 4 ธนาคารใหญ่ จำนวนตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ 200 คน โดยแบ่งธนาคารละ 50 ตัวอย่าง โดยใช้เทคนิคสถิติเชิงพรรณนา นำเสนอในรูปแบบของตารางแจกความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยโดยใช้ Regression model ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือข้อมูลทั่วไป ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการด้านเงินฝาก และปัญหาการใช้บริการ จากการศึกษพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์

บุญชู เทพสุนทร (2544) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ความไม่สำเร็จของการให้บริการเงินฝากปลอดภาษีของธนาคารกรุงไทย ในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของผู้ใช้บริการเงินฝากแบบปลอดภาษี ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้บริการเงินฝากแบบปลอดภาษี และปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการเงินฝากแบบปลอดภาษีของธนาคาร ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากแบบสอบถามลูกค้าจำนวน 8 สาขา ของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 240 ราย โดยแบ่งลูกค้าออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ ลูกค้าที่ใช้บริการเงินฝากแบบปลอดภาษี จำนวน 120 ราย และลูกค้าที่ใช้บริการเงินฝากแบบไม่ปลอดภาษี จำนวน 120 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลอง logit model ผลการศึกษาพบว่า ผู้ฝากเงินฝากแบบปลอดภาษีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุระหว่าง 31-40 ปี ขนาดครัวเรือน มีสมาชิก 3 คน อาชีพรับราชการ มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาทต่อเดือน และสามารถจัดสรรเงินเพื่อฝากธนาคารได้ครั้งละ 1,000 – 3,000 บาทต่อเดือน ปัจจัยหรือเหตุผลหลักที่มาใช้บริการเงินฝากแบบปลอดภาษีกับธนาคารคือ ความเชื่อมั่นในความมั่นคงปลอดภัยของธนาคาร รองลงมาจากการแนะนำให้มาฝากของพนักงานธนาคาร สำหรับเหตุจูงใจหรือความพึงพอใจมากที่สุดในการฝากเงินแบบปลอดภาษีคือ การได้รับยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก รองลงมาได้แก่ การได้รับอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากประเภทอื่น ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของผู้ฝากเงินแบบปลอดภาษี ได้แก่ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการฝากเงินจะต้องจัดสรรเงินจำนวนเท่า ๆ กัน เพื่อนำเข้าบัญชีทุกเดือนอย่างต่อเนื่องจนครบ ซึ่งบางครั้งลูกค้าขาดสภาพคล่องเงินไม่สามารถนำเงินเข้าฝากได้ ยิ่งกว่านั้นภาวะเศรษฐกิจตกต่ำก็เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการฝากเงินแบบปลอดภาษีมากยิ่งขึ้น จากการวิเคราะห์โดย logit model ซึ่งให้เห็นถึงเหตุผลของความไม่สำเร็จในการให้บริการเงินฝากแบบปลอดภาษี ได้แก่ การที่ผู้ฝากเงินจะต้องจัดสรรเงินจำนวนเท่า ๆ กัน เพื่อ

พิทยา ชีร์กฤษฎ (2545) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการบัญชีเงินฝากประจำของลูกค้าธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากแบบสอบถามลูกค้าที่มาฝากกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 10 สาขา จำนวน 290 คน โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2545- 31 กรกฎาคม 2545 ศึกษาโดยใช้สถิติแบบพรรณนาอธิบายข้อมูลในรูปของร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) และสถิติแบบ Non-Parametric โดยใช้ค่า Chi-Square ว่าตัวแปรใดมีความสัมพันธ์กันโดยมุ่งเน้นตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้บริการบัญชีเงินฝากประจำของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยสอบถามจากลูกค้าใหม่ที่มาเปิดบัญชีเงินฝากประจำกับธนาคาร โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มาเปิดบัญชีเงินฝากประจำ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 38.3 ปี สถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.9 คน ระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนมากเป็นพนักงานบริษัท มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 17,069 บาท และมีเงินออมต่อเดือนเฉลี่ย 6,573 บาท ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประเภทบัญชีเงินฝากประจำที่มีนัยทางสถิติ มี 2 ปัจจัย คือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการเลือกประเภทบัญชีเงินฝากประจำ คือ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา และอาชีพ สำหรับเหตุผลที่ที่มาเปิดบัญชีเงินฝากประจำกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มากที่สุดได้แก่ ชื่อเสียงของธนาคารดี มีสาขาจำนวนมาก ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน และมีความมั่นคงปลอดภัยตามลำดับ ส่วนปัญหาและอุปสรรคจากการเลือกใช้บริการที่พบ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยต่ำ จำนวนพนักงานมีน้อย สถานที่จอดรถไม่สะดวก และการให้บริการล่าช้า ตามลำดับ